

Protokoll fört vid enskild föredragning

Infrastrukturavdelningen
Vägnätsbyrån, I3

Beslutande
Minister
Christian Wikström

Föredragande
Trafikingenjör
Elin Roselius

Justerat
Omedelbart

Nr 24

Avrop av konsulttjänster, Trafikutredning, Förstudie Norra
Mariehamn
ÅLR 2023/2316
25 I3

Beslut

Beslöts att beställa konsulttjänster för trafikutredning under förstudieskedet för projekt med diarienummer ÅLR 2023/657 av ramavtalskonsult WSP Sverige AB, ramavtal ÅLR 2018/8982, enligt avrop i bilaga 1 I323E17 samt ramavtalskonsultens offert daterad 10.3.2023. Kostnaden för konsultuppdraget är budgeterad till 87 500 € och belastar moment 976000, infrastrukturinvesteringar under budgetår 2023.

Motivering

Ramavtal har tecknats med tre (3) stycken konsulter av vilka avrop/beställning i första hand ska riktas till konsulten med förmånligaste anbudet enligt ramavtalets punkt 1.1.4 Beställningar.

Bakgrund

Ålands landskapsregering är väghållare för landsvägar och bygdevägar, däribland landsväg nr 10 Västra Utfarten, landsväg nr 11 Västra Rondellen, landsväg nr 12 Sjukhusvägen, landsväg nr 20 Österleden och landsväg nr 21 Rökeri rondellen samt de anslutande huvudvägarna landsväg nr 1 Hammarlandsvägen, landsväg nr 2 Nya Godbyvägen och landsväg nr 3 Lemlandsvägen. Samtliga vägar utgör tillfartsvägar i norra Mariehamn.

Den senaste större ombyggnationen av en tillfartsväg ägde rum i slutet av 2000-talet, dessförinnan hade ingen ombyggnation skett sedan i mitten av åttiotalet. Under de år som förflutit sedan dess har trafiken ökat markant och ökar fortsättningsvis. Detta har lett till problem med framkomlighet och trafiksäkerhet vilket huvudsakligen är en följd av att nuvarande trafiklösningar inte längre är anpassade till dagens trafikflöden.

För att utreda den nuvarande trafiksituationen och få förslag på åtgärder och dess verkningar är det därför nödvändigt att göra en förstudie för stadens norra tillfartsvägar som landskapet är väghållare över. I Rökerirondellen finns fyra broar som behöver renoveras inom cirka fem år. Det är därför nödvändigt att i förstudien klargöra om broarna ska kvarstå såsom de är idag eller om de ska byggas om.

Avrop – Norra Mariehamn

Förstudie Trafik

Ansluter till avtal dnr: ÅLR 2018/8982 Ramavtal för konsulttjänster för trafikutredning i trafiknätet på Åland 2019-2021 + option 2022

Utifrån avrop önskar beställaren att konsulten återkommer med offert enligt nedan.

1 Uppgifter om Beställare, kontaktuppgifter, roller

Avtalsombud: Lennart Nord, Byråchef

Trafikingenjör: Elin Roselius

Projektledare: Jessica Dagert (Forsen AB)

2 Uppgifter om Konsult, kontaktuppgifter, roller

- Avtalsansvarig: Se ramavtal
Uppdragsledare: Anges i offert enligt de i avtalet angivna kompetenskraven. Inklusive CV.
Projektorganisation: Förslag på organisation anges i offert enligt de i avtalet angivna kompetenskraven. Inklusive CV.

3 Uppgifter om kända Sidokonsulter i uppdraget

Följande sidokonsulter planeras för förstudien:

- Beskrivning av natur- och miljövärden inom utredningskorridor inkl naturinventering
- Beskrivning av kulturmiljö och fornlämningsvärden inom utredningskorridor
- Konstruktionsutredning avseende befintliga broar
- Geoteknik för sammanfattning av befintliga uppgifter

4 Uppdragsbeskrivning

4.1 Bakgrund

Ålands landskapsregering är väghållare för landsvägar och bygdevägar, däribland landsväg nr 10 Västra Utfarten, landsväg nr 11 Västra Rondellen, landsväg nr 12 Sjukhusvägen, landsväg nr 20 Österleden och landsväg nr 21 Rökeri rondellen samt de anslutande huvudvägarna landsväg nr 1 Hammarlandsvägen, landsväg nr 2 Nya Godbyvägen och landsväg nr 3 Lemlandsvägen. Samtliga vägar utgör tillfartsvägar i norra Mariehamn.

Den senaste större ombyggnationen av en tillfartsväg ägde rum i slutet av 2000-talet, dessförinnan hade ingen ombyggnation skett sedan i mitten av åttiotalet. Under de år som förflutit sedan dess har trafiken ökat markant och ökar fortsättningsvis. Detta har lett till problem med framkomlighet och trafiksäkerhet vilket huvudsakligen är en följd av att nuvarande trafiklösningar inte längre är anpassade till dagens trafikflöden.

För att utreda den nuvarande trafiksituationen och få förslag på åtgärder och dess verkningar är det därför nödvändigt att göra en förstudie för stadens norra tillfartsvägar som landskapet är väghållare över.

I Rökerirondellen finns fyra broar som behöver renoveras inom cirka fem år. Det är därför nödvändigt att i förstudien klargöra om broarna ska kvarstå såsom de är idag eller om de ska byggas om.

Trafikutredning 2017

Ålands Landskapsregering Ålands lät år 2017 genomföra en trafikutredning gällande de norra infarterna till Mariehamn. Utredningen omfattar landsvägarna 1,2 och 3 samt de båda infartsvägarna Västra Utfarten och Österleden. De aktuella vägarna knyts samman i två cirkulationsplatser Sjukhusrondellen och Rökerirondellen. Uppdraget omfattade att genomföra en nulägesanalys samt att ta fram lösningsförslag för att förbättra fordonstrafikens framkomlighet och säkerställa god trafiksäkerhet för den korsade lätta trafiken. Slutsatsen från utredningen är att det finns mindre åtgärder som kan utföras på kort sikt samt att det finns behov av kapacitetshöjande åtgärder. Det krävs dock vidare kapacitetsanalyser som omfattar trafikflöden för timtrafik och riktningandelar för att klargöra behov av åtgärder.

I uppdraget för Förstudien ingår att ta fram en helt ny Trafikutredning vilket innebär att utredning från 2017 endast ska ses som bakgrundsinformation.

4.2 Effektmål

Effektmålen har tagits fram fristående från vad som har framkommit i arbetet med tidigare trafikutredningen och är allmänt hållna. Effektmålen beskriver vad landskapsregeringen som väghållare på lång sikt önskar uppnå med projektet och avspeglar landskapsregeringens generella målsättning för vägnätet.

Effektmålet för projektet Norra Mariehamn är;

1. Tillgodose landskapets behov av transportinfrastruktur på lång sikt genom att minska begränsningar i trafiknätet för att på så sätt bibehålla och förbättra förutsättningarna för tillväxt och utveckling för hela Åland. Målet mäts genom att följa upp trafikmängder och andel köbildning.
2. Skapa förutsättningar för en hållbar och attraktiv kollektivtrafik genom att förbättra framkomligheten för detta trafikslag. Målet följs upp genom att följa upp restider för kollektivtrafiken.
3. Förbättra framkomligheten för tunga transporter genom att skapa möjligheter för alternativa transportleder norr om Mariehamn. Målet följs upp genom att följa upp restider för den tunga trafiken på specifika rutter.
4. Höja trafiksäkerheten på vägförbindelsen för alla trafikanter genom att planera projektet utgående från god standard för trafiksäkerheten enligt VGU2020. Målet mäts genom att följa upp hur standarden för trafiksäkerheten tillämpats i planeringsskedet.
5. Att transportlederna upprätthåller jämbördig tillgänglighet och förutsättningar till jämbördig samhällsservice för kommunerna. Målet följs upp genom återkoppling med berörda kommuner och förändrade restider.
6. I projekteringsskedet är målsättningen att verka för att hitta minst tre optimeringsinsatser som minskar projektets negativa klimatpåverkan. Optimeringen av konstruktioner och vägar

planeras att uppnås genom att minska materialåtgång och genom medvetna materialval. Målsättningen mäts i antalet optimeringsinsatser med gynnsam klimatpåverkan för projektet.

Mätning av effektmålen sker genom att följa upp:

- Restider
- Andel trafikolyckor
- Andel tung trafik
- Andelen som nyttjar kollektivtrafiken

4.3 Syfte och projektmål förstudie

Målet med förstudien är att utföra nödvändiga inventeringar och utredningar som i senare skeden kommer ligga till grund för fortsatt planering inom projektets påverkansområde.

Målet uppnås genom att kartlägga befintlig situation, utreda brister i befintligt trafiksystem, identifiera framtida behov samt begränsningar och möjligheter för att tillgodose detta. Förstudien ska också redovisa förslag på åtgärder.

En utredningskorridor ska tas fram i förstudien utifrån identifierade förutsättningar och problemställningar samt konkreta mål för programskedet. I nästa skede, programskedet, förfinas utredningsarbetet och åtgärdsval beslutas.

Syftet med projektet är att säkra effektiva och trafiksäkra kommunikationer. Detta sker genom att på ett hållbart sätt uppgradera och anpassa berörda vägars trafikstandard till nuvarande och kommande kommunikationsbehov. Fokus ligger på trafiksäkerhet, kollektivtrafik och framkomlighet för alla för att uppnå långsiktiga och varaktiga trafiklösningar.

4.4 Omfattning förstudie

Uppdraget omfattar att ta fram en förstudie för Norra Mariehamn. Förstudien ska omfatta en ny fördjupad trafikutredning med bl.a. trafikmätningar, kapacitetsanalyser och utredningar för befintlig situation, prognoser för framtida behov samt åtgärdsförslag för en förbättrad framkomlighet och trafiksäkerhet för fordonstrafik, gång- och cykeltrafik och kollektivtrafik. Förstudien ska även omfatta bullerutredningar, naturinventeringar, kulturinventeringar och andra nödvändiga undersökningar.

Förstudien ska behandla trafiksystemet i sin helhet eftersom många faktorer påverkar de framtida trafikflödena vid Mariehamns infarter. Behov av en ringled runt Mariehamn som binder ihop landsväg nr 1, 2 och 3 ska utredas.

4.5 Omfattning av avrop

Uppdraget omfattar att ansvara för Trafikutredning och framtagande av Förstudie inom följande kompetensområden:

- Trafik och väg
- Trafikmätning
- Buller
- Dagvatten
- Redovisning ledningar utifrån underlag som tillhandahålls av beställaren

De huvudaktiviteter och delaktiviteter som ingår i uppdraget är:

- **Trafikutredning inkl. Trafiksäkerhet, buller och dagvatten**

En ny komplett trafikutredning ska tas fram och tidigare utredning från 2017 ska endast ses som bakgrundsinformation. Trafikutredningen ska omfatta:

 - Fördjupad utredning för trafiken i Norra Mariehamn
 - Utredda möjlighet för en ringled runt Mariehamn som binder ihop landsväg nr 1, 2 och 3.
 - Trafikflödesanalys 5, 20, 30 års perspektiv utgående från kommunala utvecklingsplaner
 - Kapacitetsanalyser som omfattar trafiksimuleringar, trafikflöden för timtrafik och riktningsandelar för att klargöra behov av åtgärder.
 - Framkomlighet för GC-trafik och kollektivtrafik
 - Bullerutredning – nuläge och förväntad utv. 20 år
 - Dagvattenutredning – utredning av befintlig situation med stöd från uppgifter från beställaren. Redovisa ev behov av klimatanpassning för skyfall och ökade havsnivåer.
 - Utredda hur åtgärdsförslag påverkar broar i Rökerirondellen
 - Leverans Granskningshandling PM för respektive teknikområde
 - Leverans Granskningshandling Trafikutredning med inarbetade PM
 - Leverans PM och Trafikutredning efter inarbetade av synpunkter
- **Trafikmätningar**

I uppdraget ingår att ta fram underlag och behov av trafikmätningar, slangmätning, och utföra mätningarna under våren (lågsäsong) och högsommar (högsäsong). Trafikutredningen från 2017 konstaterar att det bl.a. behövs uppgifter om trafikflöden för timtrafik och riktningsandelar i korsningar. En trafikräkning för cirkulationsplatserna är utförd november 2020. Inför mätningar ska beställaren granska och godkänna antal mätpunkter.
- **Förstudie, upprättande av rapport**
 - Planering rapport, Förstudie. Struktur och samordning av rapportskrivning.
 - Riskanalys med projektgrupp (fokus på risker att inte nå mål i process förstudie)
 - Redovisa en kostnadsbedömning för respektive åtgärdsförslag.
 - Informationsinsamling och samordning av utredningar från sidokonsulter/beställaren.
 - Leverans Granskningshandling Förstudie
 - Leverans Förstudie till samråd efter inarbetade av synpunkter
- **Samråd med myndigheter**
 - Samråd sker genom att beställaren tillhandhåller handlingar till myndigheter för yttrande, samrådsmöte planeras ej.
 - Justering av utkast Förstudie efter samråd
 - Justering av utkast Förstudie efter riskanalys med styrgrupp
- **Fastställande och leverans Förstudie**
 - Slutleverans Förstudie

För ökad förståelse kring uppdraget se "Process projektskeden", daterad 22.10.02 samt "Mål kopplat till processer", daterad 22.02.10. Där beskrivs:

- Vad Förstudien ska ge svar på
- Målsättningar med dokument "Trafikutredning inkl. Utredningskorridor"
- Målsättningar som sammanställs i dokument "Förstudie"

4.6 Förteckning över dokumentation och handlingar som förväntas i slutleverans (Redovisande dokument)

PM:

- PM Trafikflödesanalys inkl. prognos och kommunens framtida utveckling
- PM Trafiksäkerhetsutredning
- PM Trafikmätningar
- PM Bullerutredning
- PM Dagvattenutredning

Trafikutredning:

- Rapport Trafikutredning inkl. förslag på utredningskorridor. Uppgifter från PM ska inarbetas i Rapport Trafikutredning.

Förstudie:

- Rapport Förstudie - konsulten samordnar med sidokonsulter och slutlevererar Förstudien omfattar Rapport förstudie och tre bilagor:
 1. Trafikutredning
 2. Beskrivning av Natur- och miljö (utförs av sidokonsult)
 3. Beskrivning av Kulturmiljö och fornlämningar (utförs av sidokonsult)

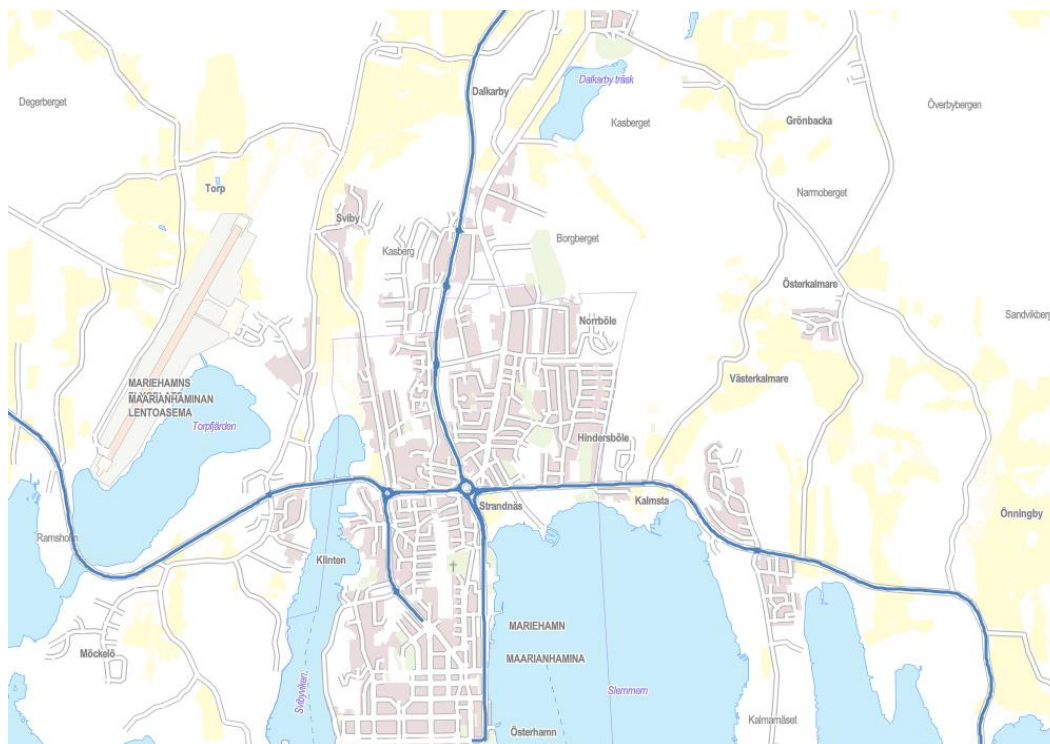
4.7 Underlag som tillhandahålls vid uppdragets start

Konsulten ombeds ange om det är något ytterligare underlag som behövs för att kunna utföra uppdraget. Det som tillhandahålls är:

- Fältmätning, laserscanning och terrängmodell
Beställaren kan utföra detaljmätning av efter avrop från trafikonsult.
- Ledningskartläggning
- Baskarta från lantmäteriet
- Info om väguppbyggnad

4.8 Geografisk omfattning;

Trafiksystemet för Norra Mariehamn som framför allt omfattar landsväg nr 10 Västra Utfarten, landsväg nr 11 Västra Rondellen, landsväg nr 12 Sjukhusvägen, landsväg nr 20 Österleden och landsväg nr 21 Rökeri rondellen samt de anslutande huvudvägarna landsväg nr 1 Hammarlandsvägen, landsväg nr 2 Nya Godbyvägen och landsväg nr 3 Lemlandsvägen. Förstudien ska behandla trafiksystemet i sin helhet eftersom många faktorer påverkar de framtida trafikflödena vid Mariehamns infarter.

4.9 Styrande dokument

4.9.1 Konstruktions – och dimensioneringsnormer

VGU

4.9.2 Kvalitets- och utförandekrav, beskrivande texter

ÅLR:s CAD-manual

5 Ekonomi, faktureringsrutiner, uppföljnings- och prognosrutiner

5.1 Ekonomistyrning

Budgeten ska följas upp av ramavtalskonsulten genom att månadsvis uppdatera och redovisa, per aktivitet, budgetens utfall i samband med att testfaktura översänds till beställarens projektledare/projekteringsledare för kontroll innan fakturering enligt nedanstående rubriker:

- Ursprunglig budget
- Godkänd budget för eventuella tillägsarbeten
- Budget inklusive tillägsarbeten
- Prognos
- Upparbetad kostnad
- Kvarstår av budget

Avstämning av verkligt upparbetad kostnad mot överenskommen budget ska ske genom konsultens försorg månadsvis och redovisas för projektledaren eller beställaren. Detta sker i samband med månadsrapportering.

Aktiviteter i budget ska återfinnas på faktura samt i dagbok.

5.2 Faktureringsrutin

Fakturan ska märkas med Flödesreferens: Trafikingenjör/9667/Dnr ÅLR 2023/657

Uppdragets projektnummer är: 9667

En projektspecifik faktureringsrutin kommer att tas inför projektstart.

6 Möten under uppdraget

Följande möten kommer att finnas i uppdraget:

Avropsmöte

Genomgång och avstämning av uppdraget inför startmöte. Mötet hålls på Teams.

Startmöte och platsbesök

Projektledare kallar till startmöte och platsbesök för projektorganisation i samtliga kompetensområden. Mötet hålls i Mariehamn ca en dag.

Risakanalys Workshop

Projektledare kallar till riskanalys för projektorganisation i samtliga kompetensområden. Mötet hålls på Teams.

Projektmöten

Projektmöten för detta projekt hålls varannan vecka på Teams

Arbetsmöten

Arbetsmöte mellan kompetensområden hålls vid behov på Teams, konsulten inkluderar fem arbetsmöten i budget.

Samgranskningsmöte

Konsulten planerar in samgranskningsmöte mellan kompetensområden inför leverans av granskningshandling. Dokumenteras via granskningsblankett

Granskningsmöte

Projektledare planerar in granskningsmöte efter granskningsperioden. Dokumenteras via granskningsblankett.

Slutmöte

Uppföljning av uppdraget vid projektavslut.

7 Tider under uppdraget

7.1 Tidpunkt då beställaren förväntar sig svar på förfrågan om avrop
2.3.2023.

7.2 Leveranstider i uppdraget, delleranser och slutleverans
Enligt ö.k med beställare

7.3 Tidplan

Konsulten ska i sin offert lämna förslag på tidplan utifrån angivna aktiviteter. Arbetsmoment som offereras tidsätts. Konsulten ska även göra en bedömning av tidsåtgång för förstudien fram till slutleverans.

8. Budget för avropet

8.1 Val av avropsmodell

Avrop mot budgetpris enligt ramavtal, med löpande tidsredovisning och prognos.

8.2 Beskrivning av beställaren förväntar sig att budgeten utformas

Budgeten ska vara momentbaserad där konsulten per moment redovisar det beräknade antalet timmar/resurs. Budgeten ska vara avstämningsbar och stämmas av en gång per månad i samband med fakturering. Fakturering enligt de arbetsmoment som anges i budget.

Budget för detta avrop lämnas uppdelad för Trafikutredning, Trafikmätning, Dagvattenutredning, Buller och sammanställning Förstudie. Interngranskning och samgranskning ska ingå i budget samt tid för justering efter beställarens granskning. I budget ska även tid för riskanalys och uppföljning av riskarbetet ingå. Vidare ska budgetmoment för möten inkluderas baserat på det som angivits under kap. 7 Möten under uppdraget. Även resekostnader anges i offerten.

Som underlag för upprättande av budget och tidplan bifogas följande dokument:

- Process projektskeden, daterad 2022-10-20
- Mål kopplat till processer, daterad 2022-02-10
- Trafikutredning Norra Mariehamn daterad 2017-07-01
- Trafikräkning cirkulationsplatser daterad 2020-12-11.
(Läsinformation vågrätt = IN i rondellen lodrätt= UT ur rondellen)

9 KMA

9.1 Kvalitet

Interngranskning utförs enligt konsultens kvalitetssystem, handlingar som levereras ska vara kvalitetssäkrade.

Beställarens granskning stäms av på ett granskningsmöte.

Riskarbetet utförs enligt Förstudieprocessen.

9.2 Miljö

-

9.3 Arbetarskydd/arbetsmiljö

Vid fältarbete i projektet ska riskanalys av arbetarskydd lämnas till beställare, som visar att arbetarskyddsrisiker är hanterade och acceptabla. Konsulten gör bedömning. Om konsulten bedömer att trafikanordningar behövs för att arbetet ska bli acceptabel tillhandahåller beställaren det.